

Both Miklós pályázata

a Hagyományok Háza főigazgatói munkakörére

Tartalomjegyzék

Bevezető.....	5
Szakmai program	6
Az elmúlt két évtized	6
Kihívások és célok.....	7
A társadalom új szegmenseinek megszólítása	7
Kiteljesedés a digitális térben.....	7
Kreatív alkotótér.....	8
Tehetséggondozás	8
Szakmai vitatér.....	10
Partneri együttműködések.....	10
Nemzetközi jelenlét	11
Korszerű folyamatmenedzsment	12
Bérekonszolidáció	13
Táarak közötti szinergia	13
Kulturális adatbázisok.....	14
Intézménytörténet	17
Szervezeti felépítés	18
Intézményi egységek	19
Művészeti tevékenység.....	19
Közművelődési tevékenység.....	20
Közgyűjteményi tevékenység.....	21
Szervezés és kommunikáció	23
Hálózatépítés.....	23
Gazdasági program.....	26
Személyes motiváció	31
Szakmai önéletrajz.....	32

Bevezető

Az alábbi pályázati anyagot az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján meghirdetett *Hagyományok Háza* főigazgatói munkakör pályázati felhívására állítottam össze.¹

Szakmai programom átfogó helyzetelemzésre épül, ugyanis a pályázat kiírását megelőző időszakban részletesen megismerhettem a teljes intézményi struktúrát. A Kihívások és célok fejezetben foglalom össze a legfontosabb hívószavakat. A problémafelvetéseket minden esetben a jövőtervezéshez kapcsolódó célmeghatározással állítottam párba. A lista egy ívre fűzi fel a kihívásokat: a változatos témák a digitális teret is magában foglaló komplex kommunikációs stratégiától, az intellektuális terek kialakításán keresztül egészen a mindezt támogató és megalapozó szervezeti és anyagi feltételek megteremtéséig vezetnek.

¹ Emberi Erőforrások Minisztériuma, Intézményvezetői pályázatok.

<https://cdn.kormany.hu/uploads/document/5/55/551/551510fd1b2b6d52009895e5c15922f5832e6.pdf>

Szakmai program

Az elmúlt két évtized

A Kelemen László főigazgatósága alatt megszületett eredmények – amelyek részletes felsorolása meghaladja a pályázat kereteit – az elmúlt húsz év áldozatos csapatmunkájának köszönhetőek. Elég arra emlékeznünk, hogy ennek a munkának az eredménye a későbbiekben részletesen bemutatott összetett intézményi struktúra.

Talán a legfontosabb cél – és egyben a legnagyobb szakmai kihívás – a *Hagyományok Háza* eddigi eredményeinek megőrzése. Konceptióm fontos eleme tehát a jó gyakorlatok megtartása, fejlesztése és kibővítése; az innovatív és konstruktív ötletek támogatása; illetve a nagy múltú visszatekintő kezdeményezések gazdagítása új szempontrendszerekkel.

A népművészeti mozgalmak a 20. század közepe óta erős civil társadalmi bázisra támaszkodnak, maga a táncházmozgalom² is sokáig alulról szerveződő, intézményeken kívüli jelenség volt. Ez az attitűd – az elmúlt évtizedekben tendenciaként jelentkező, erősödő intézményesülés ellenére – a ház munkatársainak hozzáállásán jól érezhető. Egyértelmű számukra, hogy a házra nem csupán munkahelyként, sokkal inkább életformaként és hivatásként gondolnak. Ennek hatása a vezetés szempontjából kettős: egyrészt pozitív felhajtóerő, amely jól felismerhető kisugárzást biztosít, másrészt kihívás, hiszen mindenki mélyen bevonódva végzi a munkáját.

Fontos, hogy a hivatástudat megtartása mellett érvényes válaszokat adjunk az intézményesülés kérdésfelvetéseire. Kimondhatjuk, hogy a *Hagyományok Háza* legnagyobb potenciálja az a sokféle szaktudás, világnézet, emberi karakter és egyszersmind életutak összessége, amely megalapozhatja jövőbeni működését. A *Hagyományok Háza*nak mindig az értékeken alapuló nemzeti összetartozás ügyét kell képviselnie, egy szimbolikus központ szerepét betöltve, ahol mindenki élményt és tudást szerezhet, és ahol mindenki otthon érezheti magát.

Számos korábban elindított programot, szervezeti működési modellt és módszert érdemes felülvizsgálni a jövőben, azonban ennek célja a jól tervezett, megalapozott rendszerek finomhangolását jelenti, amely inkább szól az idő múlásából adódó állandó újragondolásról, mint az alapkoncepciók helytelenségéről.

A főigazgatói pályázat eredményétől függetlenül az elmúlt évtizedek öröksége hatalmas súlyt és felelősséget jelent majd a mindenkori vezető számára. A főigazgatói állás elnyerése esetén ezt a pozíciót a közösség szolgálatának fogom tekinteni, és továbbra is számítok a *Hagyományok Háza* alapításában és fejlesztésében elévülhetetlen érdemeket szerzett Kelemen László, valamint a *Hagyományok Háza* minden munkatársának támogatására.

² UNESCO. Intangible Cultural Heritage, selected in 2011 on the Register of Good Safeguarding Practices.

<https://ich.unesco.org/en/BSP/tanchaz-method-a-hungarian-model-for-the-transmission-of-intangible-cultural-heritage-00515>

Kihívások és célok

A társadalom új szegmenseinek megszólítása

Tényként kell kezelni, hogy a klasszikus értelemben vett népzene- és néptáncgyűjtés korszaka lezárult. Ezeket az értékeket hordozó és életvitelszerűen használó kis, zárt, falusi közösségek mára már felbomlottak vagy csak töredékesen őrzik a hagyományos kultúrrétegeket. A táncházmozgalom első generációjának találkozása e kultúra utolsó pillanataival meghatározó élménnyé, egy szellemi áramlat motorjává vált. Azonban az eltelt évtizedek a mai aktív generációt eltávolították ettől az inspirációs forrástól. Fontos feladatunk, hogy ezt a távolságot áthidaljuk és olyan kreatív tereket hozzunk létre, amelyekben eltűnnek a generációs nézőpontok különbözőségei és az aktuális befogadó réteg rátalál a saját motivációjára.

Ez azt jelenti, hogy a kultúra szereplőinek széles spektrumát kell megszólítani egy új kommunikációs stratégia keretében. A kulturális folyamatba bevont célcsoportok számára meg kell teremteni az élményszerűség biztonságát úgy, hogy közben megtalálja a helyét a kortárs kultúra működésének belső logikájával. Ezáltal új kontaktzónák alakulnak ki a kulturális térben a különböző szakterületek olyan emblemikus képviselőivel, akik leképezik a befogadó közeg diverzitását; ez garantálja, hogy az intézmény egységes alapüzenete sokféle formában jut el az ugyancsak különböző háttérből érkező felhasználókhoz. Az eredmény kettős: erősebb társadalmi beágyazottság és növekvő bázis, valamint sok különböző egyéni úton megélt hagyománytisztelet, amely együtt új dimenzióba emelheti a nemzeti értékek fogalmát.

Kiteljesedés a digitális térben

A 20. század második felében nemzetközi viszonylatban is sok helyen elinduló revival mozgalmak gyakori jellemzője, hogy idegenkednek a modern technikától és annak mindennapi használatától. Ez a jelenség teljesen logikusan következik a kultúrtörténeti előzményekből, hiszen a revival olyan értékek felé fordul, amelyek látszólag ellentétben állnak az életünk minden területét átszövő technikai fejlődéssel. A teljes folyamatot tekintve ez egyfajta ellentmondás, hiszen a technikának köszönhetően juthattak el a nagyközönséghez az eredendően lokálisan fellelhető helyi értékek.

A digitális technika mára – az utóbbi év járványügyi helyzetével katalizálva – valóban a gazdaság és a mindennapi élet szinte valamennyi területére eljutott. Felértékelődött az ügyintézés, a munkát, a tanulást vagy éppen a szórakozást és minőségi kikapcsolódást segítő és kiszolgáló alkalmazások rendszere. Az intézmény tevékenysége számos olyan területet érint, ahol a kibontakozó digitális forradalom jól használható eszközöket ad a kezünkbe. A korszerű technológiák bevonása a tartalomfejlesztésbe, a disszeminációs stratégiába vagy a kommunikációs folyamatokba magától értetődő.

A legnagyobb lemaradást mégis az oktatásban tapasztalhatjuk. Közművelődési tevékenységeink nagy tömegeket mozgatnak meg az oktatás különböző szintjein, amellyel az intézmény erőforrásai csak nehezen tudnak lépést tartani. A pandémia rámutatott a jó minőségű online tananyagok szükségességére, azonban a különböző szakterületekre korlátozódó, elszigetelt tartalomgyártás nem oldja meg a helyzetet. Saját fejlesztésű oktatói digitális környezetek, oktatási platformok kialakítására van szükség szakmák szerint. Sikeres nemzetközi példák mutatják, hogy milyen nagy a kereslet az automatizált tudásátadás iránt. Ez a teljes folyamat menedzselését jelenti,

a tartalomfejlesztéstől a tanítás megszervezésén keresztül a tudásszint mérésig, beleértve a pénzügyi kereteket is. Az elterjedt modellek többszintű hozzáféréssel rendelkeznek, a kurzusok térítés ellenében végezhetőek, a sikeres vizsgák eredményei pedig automatikusan beépülnek a minőségellenőrző rendszerekbe. A szakterületől függően a digitális tudásátadás ötvözhető jelenléthez kötött gyakorlati foglalkozásokkal is.

Kreatív alkotótér

A digitális eszközökkel támogatott diverz kommunikációs stratégia várható eredménye az intézmény társadalmi bázisának kiszélesedése. A holdudvarban megjelenő sokféle érdeklődésű, a modern kommunikációs csatornákat készségszinten használó érdeklődőt be kell vonni az alkotási folyamatba. Tehát a megszólítást követően helyben kell tartani őket úgy, hogy a természetes módon kialakuló – és természetéből adódóan sokféle – intellektuális igényeit ki tudja elégíteni. Az ilyen típusú energiákat kreatív terek létrehozásával lehet mozgósítani és megtartani. Ezek a kreatív terek akkor működnek jól, ha befogadóak és kölcsönös bizalmon alapulnak. A cél az elkötelezett és önkéntes részvétel, valamint a tudás megosztása úgy, hogy egyúttal inspiráld a környezetet is.

A kreatív alkotóterek által teremtett légkör nem csak a kívülről érkező impulzusokra hat; átformálja a belső kommunikációt is. A programalkotás folyamata, régi és új workshopok bonyolítása, az új módszerek kialakítása nagyságrendekkel hatékonyabb ebben a környezetben – ezt számos nemzetközi példa igazolja. A felszabaduló kreatív energiák segítik a szabad kommunikációt és konstruktív ötleteket, amely a határterületeken folyó munka során elengedhetetlen.

Tehetség gondozás

Az intézmény tevékenysége felöleli az oktatás teljes spektrumát, de különös figyelemmel fordul a tehetség gondozás felé. A ház szervezésében és Dr. Agócs Gergely szakmai felügyeletével, *Főszállott a páva* címmel megrendezett népzenei és néptáncos tehetségkutató műsorsorozat, – a nézettségi adatok elemzése alapján eddig ismeretlen mértékű média-láthatóságot biztosított a népzene és a néptánc kiemelkedő előadói számára. Nemcsak a téma népszerűsítése szempontjából fontos ez; a műsor révén óriási szakmai hálózat aktivizálódott és összpontosult az intézmény körül. Hiszen hiába ismerjük a legfontosabb művészeket határon innen és túl, ez önmagában csupán passzív kapcsolati tőke. A ház által nyújtott minőségi, rangos médiafelület azonban olyan célokat adott az embereknek, amely képes volt dinamizálni a teljes szcénát.

A műsor során összegyűlt információk és tapasztalatok újra megmutatták, hogy a tehetség gondozást elemekből álló folyamatként értelmezzük. A szereplők bevonódásától az életmódszerű művelésen át vezet az út az élmezőnybe; és ezt tette láthatóvá a műsorfolyam. Az élmezőny hangsúlyozása nem a legfontosabb cél, de a teljes szcéná tekintetében egy fontos és elengedhetetlen katalizáló erő. A sorozat jelenléte a magyar televíziózás fősodrában kulcsszerepet tölt be a művészi ambíciók országos szintű bemutatásában. Ennek a televíziós formátumnak a fenntartása és folyamatos fejlesztése a következő évek jelentős feladatai közé tartozik.

Ugyancsak a tehetséggondozás szerepét tölti be a *Hagyományok Háza* mentor programja.³ A koncepció alapján kiemelkedő népzenei formációkat készít fel nemzetközi zeneipari jelenlétre és szerepvállalásra; meggyőződésem, hogy ez a magyar népzenei formációk külföldi sikereinek záloga. Ezen a téren láthatóan sok teendő van még. Világosan kell látnunk, hogy a kiváló zenekarok – erőforrások, eszközök és *know-how* híján – valójában nem tudnak bekapcsolódni a nemzetközi vérkeringésbe. A szakmai kiválasztást követően a programba került zenekarok számára infrastruktúrát, kapcsolatrendszert és strukturált tudást kell biztosítani, valamint együttműködéseket kell kezdeményezni a fontosabb magyar szereplőkkel. Továbbra is folytatni akarjuk *Nemzeti Tehetség Program*ban való részvételünket a népi kézművesség, a népzene és a néptánc területén a leendő szakemberek utánpótlását segítve.⁴

Fontos célnak tartom a jövőben a népművészeti mozgalomban élők és dolgozók számára egy életpálya-modell megalkotását, az ehhez kapcsolódó képzések, támogatások és díjak rendszere szerint. Ez kiemelt fontosságú, mert Kárpát-medencei összesítésben a népművészettel aktívan foglalkozók száma közel 1,5 millió főre tehető, és ez a szám egyre növekszik az óvodás korúaktól az idős hagyományörzőkig.

A népművészeti életpálya legfontosabb állomásai azoknak a díjaknak a léte, amelyek nem csak szakmai, hanem egzisztenciális elismerésül is szolgálnak ezen a területen. Jelenleg két olyan mintaadó díj van, amely a szakmai elismerés mellett a szakmai előmenetelt, illetve egy egész életmű elismerését is biztosítja. Ezek a *Népművészet Ifjú Mestere díj*⁵ és a *Népművészet Mestere díj*.⁶ E díjak meghirdetésével és elnyerésével kapcsolatban az elmúlt három év során több olyan jogos felvetést és problémát tapasztaltam, amelyek megoldása a népművészet mestereinek megbecsülése, életminősége, valamint a népművészet fiatalok közötti továbbéltetése szempontjából kívánatos.

Jelenleg komoly kihívást jelent a kiosztható díjak számának csökkentése. A korábbi tizenöt adható díjat két lépcsőben csökkentették először hét, majd a jelenleg is érvényes öt adományozható díjra. Ez a csökkentés a pályázók számának csökkenését eredményezte, szinte minden kategóriában. Ennek oka egyértelműen az, hogy sokan így eleve nem tartják esélyesnek a cím megszerzését.

A *Népművészet Mestere díj* több, mint ötven éves múltjából tisztán látszik, hogy a cím elnyerésének sorsdöntő szerepe van mind az egyéni szakmai életpálya, mind az utánpótlás biztosítása szempontjából, társadalmi érdek tehát, hogy minél többen pályázzanak. A kiosztható öt címet annak fényében érezhetjük kifejezetten kevésnek, ha figyelembe vesszük, hogy 28 különböző kézműves mesterség, továbbá az előadóművészet területén a népi ének, a hangszeres népzene (legalább 5–8 fajta hangszerrel), a néptánc és a népmesemondás kategóriák pályázóinak szól. Emellett a *Népművészet Ifjú Mestere cím* a későbbi életmű megkoronázásaként adható *Népművészet Mestere Díj* előszobája, tehát értelemszerűen sokkal több ifjú mesternek kellene megkapnia ahhoz,

3 A *Hagyományok Háza* nemzetközi zenei portfóliójának zenekarai. <https://hagyományokhaza.hu/hu/node/2703>

4 *Nemzeti Tehetség Program*. <https://nemzetitehetségprogram.hu/hu>

5 A kultúráért felelős miniszter az emberi erőforrások minisztere által adományozható elismerésekről szóló 26/2016. (IX. 8.) EMMI rendelet alapján *Népművészet Ifjú Mestere díjat* adományoz. A díj odaítélése a miniszteri rendeletben és az emberi erőforrások minisztere által adományozható elismerések és egyes állami kitüntetések kezdeményezésének részletes szabályairól szóló 43/2016. (IX. 8.) EMMI utasításban foglalt szabályozás szerint történik. <https://hagyományokhaza.hu/hu/nim2021>

6 A díjazottak listája a *Népművészeti Egyesületek Szövetsége* honlapján. <https://nesz.hu/a-nepmuveszet-mesterei/>

hogy a későbbi életműdíjakat kellő mennyiséggel ki lehessen osztani, és ezáltal szélesedjen a legmagasabb cím társadalmi bázisa.

Szakmai vitatér

A kutatás eredményei mellett – a tudósok egy része által támogatott – revival mozgalomban is rengeteg tapasztalat halmozódott fel az elmúlt évtizedekben. A két területen összegyűlt tudás más jellegű és eltérő módszerekkel jött létre, azonban számos közös ponton találkozik. A revival inkább gyakorlati oldalról közelített a folklórhoz, érzelmi kötődéssel művelte a népzene és a néptáncot. A mozgalom zömmel autodidakta gyűjtői hatalmas anyagot rögzítettek úgy, hogy nem dolgoztak a hivatalos kutatómódszertan eszköztárával. Ezt a mennyiséget a maroknyi kutató nem tudta volna összegyűjteni, azonban a feldolgozásban, értelmezésben fontos feladat hárul rájuk. A mozgalmi emberek a népművészet aktív gyakorlásával belülről tudtak értelmezni olyan összefüggéseket, amelyek a korabeli tudományos módszerekre is hatottak. Később megjelentek olyan meghatározó személyek, akik mindkét térfélen otthonosan mozogtak, híd szerepük tudománytörténeti jelentősége felbecsülhetetlen. A ház szándéka ennek a híd szerepnek a jó értelemben vett intézményesítése, vagyis infrastrukturális – és motiváló – háttérrel biztosítani gondolkodó emberek tematizált véleménycseréjére. Kétségtelenül nagy szükség van a szakterület vitakultúrájának fejlesztésére, a szereplők széleskörű bevonásával és az eredmények rendszeres és minőségi publikálásával. Ettől a folyamattól azt várjuk, hogy a viták mederbe terelésével új, gyümölcsöző ötleteket lehet generálni.

Partneri együttműködések

Az előző pontban megfogalmazott kettős – kutatói és revival – tudásfelhalmozás nem csak egyéni, hanem szervezeti szinten is megtörtént. A *Hagyományok Háza* már korán felismerte, hogy ezekkel a szellemi műhelyekkel – függetlenül attól, hogy állami vagy civil szervezetről van szó – együttműködésekkel kell kialakítani. Az együttműködések általában egy szándéknyilatkozattal indulnak, de a későbbiekben fontos a kapcsolatok követése és gondozása.

Az elmúlt évtized hatalmas változásokat hozott több téren is. Az állami és piaci szektor közötti kapcsolat átalakult. A régebbi versenymodell kényelmesen szétválasztotta a állam és az üzleti szféra szerepét: a kormánzatnak szabályoznia kellett a piacokat, az üzleti és ipari csoportoknak pedig önállóan kellett működniük. Az új globális gazdaságban az államnak és a magánszektornak együtt kell működniük annak érdekében, hogy optimalizálják az egy nemzet vagy régió által elérhető globális tudásból való részesedést. Az állami szektor szerepét már nem lehet a gazdaság többi részétől elkülönítve vizsgálni.

Az állami szférában az intézményrendszer és foglalkoztatási modell átstrukturálása számos partnert érintett. Talán a legfontosabb változások a közalkalmazotti jogviszony általános megszűnése, illetve a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) kutatóhálózatának leválasztása és újraszervezése az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (ELKH) keretein belül.⁷ A modellváltás a felsőoktatást is érintette. A másik fontos terület az informatika fejlődése. A szinte követhetetlen tempóban megjelenő új lehetőségek elavulttá tesznek korábbi elképzeléseket, közös

⁷ Az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat kutatóközpontjai: <https://elkh.org/kutatasi-halozat/>.

elhatározásokat. Ezek egy része sokkal könnyebben megvalósítható az új digitális környezetben, mások pedig tárgytalanná válnak. E körülmények miatt szükséges a meglévő megállapodások áttekintése, aktualizálása és bővítése, de az új kapcsolatok kialakítása is nagy hangsúlyt kap.

A jelenlegi stratégiai partnerek közül kiemelendő az *ELKH BTK Zenetudományi Intézet Népzene- és Néptáncutató Osztály és Archívum*, az *ELKH BTK Néprajzi Kutatóintézet*, a *Néprajzi Múzeum*, a *Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum*, valamint a *Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzene Tanszék*, a *Magyar Táncművészeti Egyetem Néptánc Tanszék*, a *Magyar Zene Háza*, valamint a *Magyar Művészeti Akadémia*. A *Hagyományok Háza* a jövőben is szoros kapcsolatot kíván fenntartani a *Magyar Népművészeti Tanács* (MANÉTA) tagjaival, a *Táncház Egyesület*, a *Martin György Néptáncszövetséggel*, a *Muharay Elemér Népművészeti Szövetséggel*, a *Népművészeti Egyesületek Szövetségével* és az *Örökség Gyermek Népművészeti Egyesülettel*. A jövőben tovább szeretnénk erősíteni a kapcsolatot a kolozsvári *Román Tudományos Akadémia Folklorintézetével*, a *Babes-Bolyai Egyetem Antropológiai Tanszékével*, a *Krizsa János Társasággal*, vagy az *Erdélyi Néprajzi Múzeummal* is. A zenekaroknak nyújtott kiegészítő képzések kidolgozásában szeretnénk együttműködni többek között a *PTE BTK Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszékével*.

A felújított *Budai Vigadó*⁸ 2018 októberében nyílt meg a nagyközönség számára. A *Hagyományok Háza* épülete befogadó színházként és koncertteremként is működik. A termék eszközparkjainak megújulása lehetővé teszi, hogy újrapozícionáljuk az intézmény fővárosi szerepét a kiemelt jelentőségű programok terén. Emellett az intézménynek helyet kell tudnia biztosítani az országos népművészeti eseményeknek, valamint a Kárpát-medencei és budapesti hivatásos táncgyűtteseknek.

Nemzetközi jelenlét

A *Hagyományok Háza* hatályos *Szervezeti és Működési Szabályzata* szerint az alaptevékenységek között megtalálható „a Kárpát-medence népi kultúrájának bemutatása a nagyvilágban (Magyar Állami Népi Együttes előadásai, nemzetközi exporttevékenység), a rokon népek folklórájának, tárgyi néprajzájának vizsgálata, kutatása, archívumba rendezése, ezáltal megőrzése és életben tartása.” Az alapfeladatok között szerepel továbbá „a népi hagyományaink iránti bel- és külföldi figyelem felébresztése, fenntartása, a magyar és a Kárpát-medencei népművészet, népi iparművészet és néphagyomány tárgyi és szellemi értékeinek népszerűsítése, országos, regionális, nemzetközi rendezvények szervezése.” valamint további feladatként „a Kárpát-medencei néphagyomány értékeinek megőrzése és népszerűsítése érdekében a nemzetközi kapcsolatok kialakítása és ápolása.”⁹

Az idézett részekből jól látszik, hogy az intézmény a Kárpát-medencére kulturális egységként tekint, amelynek történelmi és kultúrtörténeti gyökerei közismertek. A magyar nyelvterületek kulturális összetartozása több lépésben, természetes módon bővíthető. A nagyobb, Kárpát-medencei kontextus megértéséhez fontos ismernünk – és egy nagyobb egység részeként tekintenünk – a velünk élő nemzetiségek hagyományát és – még szélesebb értelmezésben – a szomszéd népek kultúráját, végül pedig a rokon népek örökségét.

8 A *Budai Vigadó* felújítása. <https://hagyományokhaza.hu/hu/node/2761>

9 *Szervezeti és Működési Szabályzat*. (Hagyományok Háza, 2020). EMMI: II/894-1/2020/PKF. 11–13.

Ha azonban kultúraexportként tekintünk erre a tevékenységre, akkor a nemzetközi jelenlét és beágyazottság túllép a nemzeti értelmezés keretein, és határokon átívelő kommunikációs és tartalomközvetítési stratégiává válik, végső soron pedig országimázs-alkító erővé. A *Hagyományok Háza* dolgozói apparátusa és holdudvara számos ismeretet, szaktudást és művészi ambíciót fog össze. E kultúrjavak minősége és nemzetközi közismertsége azonban negatív deficittel rendelkezik. Az elmúlt húsz év alatt az intézmény jelentős erőfeszítéseket tett a Kárpát-medencében zajló tevékenységek összehangolásának érdekében, azonban eljött az idő, hogy ezt a tudást jobban használja a külfölddel való kapcsolatteremtésben. A kezünkben lévő ismeret, a nagyvilág számára természetesen sajátságos, csak ránk jellemző kulturális javak megfelelő menedzselése komoly presztízt és befolyást adhatna az országunknak. Erre vannak ugyan példák – egy-egy közismertebb népzenei játszó zenekar vagy táncszínházi produkció nagy nemzetközi figyelmet kapott –, azonban ezek elszigetelt jelenségek maradtak, amelyeket megfelelő szervezéssel, szakértelemmel és tehetséggondozással rendszerszintűvé lehetne fejleszteni.

Szükségesnek látom a *Hagyományok Háza* nemzetközi jelenlétének kiterjesztését több területre. Leegyszerűsítve e területek két fő tematikus egységre oszthatók.

Egyrészt a világ vezető – nyugati és keleti – szellemi központjaival fenntartott aktív kapcsolatokat biztosítják az új módszerek, eszközök és források megismerését, egymást gazdagító kölcsönhatását. A kultúra területén – kutatás, művészet, oktatás – összegyűlt magyar eredmények és tapasztalatok nemzetközi megismertetéséhez jelen kell lennünk e szellemi központokban, értenünk és tematizálnunk kell az aktuális trendeket.

Másrészt – felhasználva a keleti gyökereinkből természetes módon eredeztethető identitásréteget – kapcsolatot építhetünk olyan keleti területekkel, ahol még élő folklórjelenségek kutathatók. Ebben nagy kutatási és kultúrdiplomáciai potenciál rejlik, hiszen ezek a népek számon tartják ezt a közös eredetű identitást. E potenciál kihasználása jelenleg nem egyenletes határfokú. Számos módszertani és szaktudásbeli segítség exportálható ezekre a területekre, egyúttal aktoraink témaválasztását is gazdagíthatjuk, egyszerre szolgálva a magyar kulturális horizont szélesedését és nemzetközi presztízsünk növelését.

Ebben a folyamatban a *Hagyományok Háza*nak segítenie kell az ezen a téren már eredményeket elért szervezeteket. Folytatni kell az együttműködést a *Halmos Béla Programmal*,¹⁰ *Hangvető Kft*-vel,¹¹ valamint a *Fonó Budai Zeneházzal* és a *Polyphony Project Nkft*-vel.

Korszerű folyamatmenedzsment

Örömről szól, hogy az utóbbi években a kultúrpolitika döntéshozói koncepcionálisan több forrást helyeztek el a népi kultúra területén. Ennek következményeként egyre bővültek a *Hagyományok Háza* feladatkörei, és megnőtt a szerepvállalása a minisztériumi elképzelések gyakorlati megvalósításában is. Ez a bővülés új intézményi egység létrehozását tette szükségessé: ez a *Szervezési és Kommunikációs Főosztály*. Az emberekre épülő szervezetek működése folyamatos

¹⁰ *Halmos Béla Program*. <https://halmosbelaprogram.hu/bemutakozas/>.

¹¹ „2004 óta rendezvények szervezésével, világszertei tehetségek felkutatásával, kulturális fejlesztési stratégiai tanácsadással és azok kivitelezésével foglalkozunk, mindezzel Közép- és Kelet-Európában központi szerepet töltünk be. Sok nemzetközi projektünk van, számos zeneipari szakembereknek szóló képzési programunk.”
A Hangvető honlapja. <https://hangveto.hu/rolunk/>

követést, monitorozást igényel. Ez különösen fontos, ha a létszám és az elvállalt feladatok párhuzamos növekedése zajlik a szervezeten belül. Az intézményi egységek közötti, illetve az immár nagyobb létszámú egységeken belüli kommunikáció is nehézkessé vált, esetenként feszültségeket generált. A folyamatok szervezése, szabályozása és fejlesztése révén lehetővé válik a szükséges kommunikációs platformok kialakítása, a tárak¹² közötti kontaktzónák felmérése, az ügyrendek pontosítása, végül a feltárt problémák kezelése. Ez az alapja a korábban említett házon belüli kreatív alkotótér kialakításának, a tárak közötti szinergia megteremtésének.

Bérekonszolidáció

Közismert tény a közsférában általánosan alacsony bérszínvonal; ez komoly kihívást jelent a teljes szektornak. Minden eszközt megragadva lépéseket kell tenni a bérekonszolidáció irányába, mert versenyképes fizetések nélkül egyre nehezebb lesz a szektorban tartani a minőségi munkára képes személyi állományt. Fontos, hogy újra magas presztízsű státusz legyen a kultúra területén dolgozni, és mindezt ne csupán a kultúrmissziós készlet táplálja, hanem egzisztenciális biztonságot is adjon. Mindannyiunk számára kulcsfontosságú, hogy a fiataloknak is vonzó legyen ez a szektor. Ennek kapcsán foglalkoznunk kell az életpálya-modell kidolgozásával, a szakmán belüli előkészítésével.

Tárak közötti szinergia

A kulturális kontextusok dekódolásával létrejövő új tudás generálása a szervezetek alapvető célja. A közös identitással, normákkal és mintákkal rendelkező szakmai egységek létrehozásával a szervezetek csökkentik a kommunikáció és a tudás koordinációjának költségeit, és olyan közös tudáskörnyezetet hoznak létre, amely lehetővé teszi új tudás és képességek kifejlesztését a meglévő tudás újrakombinálásával.

Bár az egységek közötti tudásátadás fontos eszköze lehet a szervezeten belüli szinergiák megvalósításának, azonban előfordulhat, hogy nem sikerül optimálisan kiaknázni. Éppen azok a strukturális határok, amelyek lehetővé teszik az intézmény számára, hogy egységeken belül tudást hozzon létre, integráljon és tovább adjon, egyúttal korlátozzák a tudás egységeken átívelő átadását és újrahasonosítását.

Az intézményben lévő szakmai és funkcionális – gazdasági, üzemeltetési, ügyviteli – egységek között hasonló problémák várják a további megoldásokat. Ennek segítésére több mód is létezik, azonban talán a legfontosabb a különböző szakmai tárakat egységesen bevonó programok megvalósítása nyújtana. A nagyívű, jól szervezett és megvalósított programok sikere serkenti a tárak közötti integrációt.

A tárak közötti szinergia kialakítása stratégiai fontosságú, mert a tárak tevékenysége által lefedett területek együttműködése olyan új eredményekkel kecsegtet, amelyre külön-külön nem volnának képesek; ez maga az interdiszciplinaritás rejtező hajtóerője. A ház speciális felépítése különlegesen jó feltételeket biztosít mindehhez.

¹² A *Hagyományok Háza* táraknak nevezi a nagyobb szakmai egységeket.

Kulturális adatbázisok

A digitális térről szóló fejezetben már szó esett azokról az informatikai fejlesztésekről, amelyek mára az élet minden területén megjelentek. Ott az oktatás volt a fókuszban, ebben a fejezetben viszont általános képet kaphatunk a kulturális adatbázisok hatásairól, lehetőségeiről, fejlesztési irányairól – természetesen a *Hagyományok Háza* szemszögéből. A ház jelentős integráló erőket mozgósít, hiszen tevékenységei között a művészeti, a közművelődési és a közgyűjteményi munka is megjelenik – beágyazva egy Kárpát-medencei léptékű hálózatépítésbe.

A színes tevékenységi körök hasonlóan színes digitális rendszereket és online kommunikációs felületeket eredményeztek az elmúlt években. Ezeknek az adatbázisoknak a fejlesztése, koncepciója, illetve a célcsoportok meghatározása kis, kulturális területek szerint elkülönült munkacsoportokban zajlott. Ennek az eredménye sok elszigetelt és különböző színvonalú, különböző technológia alapra épülő – és ezért különböző mértékben fejleszhető – adatbázis, amelyek nem kommunikálnak egymással és adatkimeneteik (amennyiben ilyenek a webes felület mellett léteznek) nem minden esetben követik a nemzetközi adatszabványokat.

Szükséges a fejlesztőcsoportok és a koncepciókat kidolgozó műhelyek munkájának összehangolása, végül pedig az adatbázisok közös platformra helyezése. A közös platform biztosítja, hogy a jó gyakorlatok és innovatív tartalommosztási ötletek az összes adatbázis számára elérhetőek legyenek, valamint lehetővé válik a közös fejlesztés, az üzemeltetés költségei pedig jelentősen csökkennek. Ha megkeressük a digitális rendszerekben rögzített kulturális tartalom alapegységét, akkor összeegyeztethetővé válnak az eredendően eltérő logika szerint felépített adatbázisok.

Egy adatbázis és webes felületének fejlesztési elvei több szempont alapján határozhatók meg. A webes technológiák világa egy nagyon gyorsan fejlődő terület, de ez a fejlődés egyáltalán nem lineáris és nem feltétlenül mutat egy irányba. Egy-egy pillanatnyilag népszerű technológia később zsákutcának bizonyulhat, támogatása és fejlesztése évekkal később lehetetlenné válhat. A régóta létező, konzervatív rendszerek ugyanakkor – a visszamenőleges kompatibilitás érdekében – 10–15 éves kódbázissal rendelkeznek, ezért nem alkalmazzák a legkorszerűbb megoldásokat. Olyan lehetőségek közül kell választani, amelyek biztosítják a korszerű funkciókat, de kellően elterjedtek ahhoz, hogy hosszútávú támogatottságuk biztosított legyen. Egy relációs adatbázis lehetővé teszi, hogy összetett adatstruktúrákat jól dokumentáltan, skálázható értékekkel, szabványos módon tároljunk, az ehhez tartozó korszerű, jól bővíthető adminisztrációs felület pedig kezeli a többnyelvű tartalmakat, a különböző adminisztrációs jogköröket és biztosítja külső rendszerek és szolgáltatások elérését. Biztosítja továbbá a csoportos műveleteket, az adatbázis részei közötti kapcsolatot kifejező relációk kezelését, valamint fejlett widgetek használatát. A relációs adatbázis alapján lehetséges nagy teljesítményű, dokumentum alapú (NoSQL) másodlagos adatbázis automatikus generálása, amivel fejlett, gyors keresési és szűrési funkciókkal ellátott honlap készíthető.

Egy modern digitális platform logikailag két fő részből áll: a mindenki számára elérhető *frontend*-ből – itt kapcsolódnak felhasználóként az adatbázishoz az oktatás, az előadó-művészet és a tudomány szereplői – és a csak szakemberek számára hozzáférhető *backend*-ből. Egy fejlett honlap kialakítása és tartalommosztási koncepciója egyértelműen jelzi, hogy nem csak egy szűk

szakmai elit számára készült. A sok millió felhasználót számláló nagy, nemzetközi szolgáltatók garanciát jelentenek a folyamatos tartalomszolgáltatásra, ellentétben egy távlati finanszírozással nem kalkuláló egyedi fejlesztéssel.

A mindenki által látogatható honlap mögött egy szerteágazó, a megjelenített elemeknél jóval szélesebb szempontrendszert kezelő adatbázismotor dolgozik. Egy ilyen adatbázis nem csak rendezi és tárolja az adatokat, hanem a feldolgozás folyamatát is menedzseli. Jól vizualizált felületen lehet nyomon követni a különböző munkafázisokat, a haladás ütemét, illetve a befejezett részfeladatokat.

A két réteg szétválasztásának legnagyobb előnye, hogy az adatbázis és backend a publikus felülettől teljesen függetlenül fejleszhető, cserélhető. Az adatbázis egyes nézeteihez, részhalmozaihoz külön frontend felületek is készíthetők,¹³ igény szerint akár az alapszerkezettől eltérő navigációs vagy keresési rendszerrel. A mai tudományszemlélet ugyanis nem adatokat közöl, hanem kulturális kontextusokat dekódol, értelmez és publikál. Ennek az alapelvnek a megvalósítása lehet egy szuperadatbázis megtervezésének folyamata, vagy a meglévő adatbázisok azonos technológiára való átszervezése. Ennek megértéséhez át kell világitani a rendszert.

Szót kell ejtenünk az így felhalmozott digitális tudás szakterületi alkalmazásáról és hatásairól is. Ez a forrásanyag alapvetően a kultúra három nagy területén jelent meg, ezek a tudomány, az oktatás és az előadó-művészet.

A kutatók számára egy ilyen platform sokfunkciós eszközzé válik. Archivális szempontból a leltárt, a feldolgozást, az adminisztrációt és a kutatószolgálatot segítő felület, kutatói szempontból pedig publikációs lehetőség és egyúttal a publikálást megelőző kutatást támogató digitális környezet. Nagy gyűjtemények belső összefüggéseinek feltárása digitális gyűjteménykezelés nélkül lehetetlen.

A Bartók és Kodály nevével fémjelzett időszakban megszületett modern etnomuzikológia eredményei máig éreztetik hatásukat. A népzeneoktatás és az archiválás háttér közötti kapcsolat az online platformok megjelenésével erősebbé vált. A korábban csak kutatók számára hozzáférhető gyűjtések ma már széles körben ismertek. Számos olyan funkció található – vagy fejleszhető a jövőben – amely segíti a tanítást és az e-tananyagok fejlesztését.¹⁴ a jövőre induló nagyszabású, nemzetközi tananyagfejlesztő projektünk, a *Folk_ME* program ezt a hiányt kívánja orvosolni. A *Folk_ME* az európai népzeneoktatási tapasztalatokat és a legmodernebb IT- és médiaeszközöket felhasználva helyezi át a tudásátadás fókuszát: egyrészt a teljes rendszer az online térben jelenik meg az *open access* elveit követve, másrészt – a központilag meghatározott tanmenetek útmutatásai mellett – a személyre szabott, egyéni tanulási útvonalakat részesíti előnyben. Mindezt olyan módon, hogy a zenei anyag – a hagyományos tananyagstruktúrák referenciapontjainak figyelembevételével – az előadóművész interpretációja, a hozzáadott didaktikai érték és az archív források hármasságának kontextusában szervesül. Ötvözi a népzeneoktatás évszázados

13 Ilyen kidolgozott részhalmoz, digitális gyűjtésrekonstrukció Martin György és Sárosi Bálint 1965-ös etiópiai útját feldolgozó felület: Bolya Máttyás, Both Miklós et al. *Ethiofolk: Online etióp népzene- és néptáncarchívum*. MTA BTK Zenetudományi Intézet / Polyphony Project, 2019. www.ethiofolk.com.

14 Jó példa erre a *Folk_ME* projekt – digitális tananyagfejlesztés archívumi támogatással –, amely számos egyedi fejlesztéssel, nemzetközi pályázat keretében, finn és ukrán partnerekkel valósul meg: Bolya Máttyás, Both Miklós et al. *Folk_ME. Folk Music Education for Future Generation* (Polyphony Project, 2021). www.folk-me.com.

eredményeit a tanítási módszertan legújabb tapasztalataival, lehetővé téve a zenei szövet analitikus megközelítését és a kreatív energiák egyidejű kiaknázását is.

2022 tavaszán szeretnénk megnyitni a nyilvánosság előtt – online adatbázis formában – az *Utolsó Óra* elnevezésű nagyszabású felvételsorozat anyagát. A legkorszerűbb technológiával újjászervezett adatbázis magas minőségben fogja kiszolgálni a szakembereket és a népzene iránt érdeklődőket egyaránt.

Egyre erősebb társadalmi elvárás, hogy az értékmentés és értékközvetítés ne csak a kultúra egy szűk szegmensében jelenjen meg. A művészképzésen keresztül az online publikációk közvetlenül hatnak az előadóművészetre is. A művészek inspirációs forrásként tekintenek ezekre az anyagokra, miközben látens módon formálódik az értékrend és művészi ízlés is. Mindez hatással van a zeneipar további szereplőire is. Ma már producerek, mérvadó kulturális intézmények vezetői látják úgy, hogy sajátosan európai értékek jelenhetnek meg ezáltal a színpadokon, új és friss ötletekkel inspirálva a gyakran idegen mintákra épülő produciókat.

Végül meg kell említeni a jövőtervezés fontos elemét, a vezető kulturális intézmények adatbázisaival való kommunikáció előkészítését is.

Intézménytörténet

Hagyományok Háza jogelődje az *Magyar Állami Népi Együttes*. A ház által ellátott feladatok szempontjából azonban többféle közvetlen elődintézménnyel is számolni kell: ilyen a *Népművészeti Intézet* (1951-től), majd az ennek átalakításával létrejött *Népművelési Intézet* (1957-től), a *Néptáncosok Szakmai Háza* (1981-től), a *Magyar Művelődési Intézet Népművészeti Főosztálya* (1992-től), végül a *Népi Iparművészeti Tanács* és az ehhez tartozó tárgygyűjtemény.

A felsoroltakból látszik, hogy a *Hagyományok Háza* alapításakor milyen nagyívű szerepre készült 2001-ben. Az alapítók céljuknak tekintették, hogy a Kárpát-medencében zajló kutatói és az 1970-es években kialakuló revival mozgalom közösségeit ernyőszervezetként fogja össze. Így a hagyományos kultúra valamennyi szegmensének megértése és alkalmazása egy intézmény kereteiben szerveződhetett újjá és vált elérhetővé a társadalom szélesebb rétegei számára.

Ez a feladat számos hálás és hálátlan szerepet is hordozott magában. Hálátlan, mert az addig kialakult lazán szerveződő közegnek egy új struktúrába kellett rendeződnie. Azonban a ház megalakulása nagy lehetőséget is hordozott magában; egy olyan nemzetközi szinten is páratlan tudás és szervezeti központ alakulhatott, amely szerteágazó jellegéből adódóan valóban képes valódi, a korunk elvárásának megfelelő interdiszciplináris, holisztikus szemléletű folyamatokat megvalósítani.

Szervezeti felépítés

A *Hagyományok Háza* szervezeti felépítése a növekvő feladatkörök során folyamatosan változott. Az intézmény egy szakmai és egy funkcionális részre osztható,¹⁵ amelynek a csúcán a *Főigazgatóság* helyezkedik el.

A funkcionális egység, a *Gazdasági Igazgató* felügyelete alatt két főosztály található:

- A *Gazdálkodási Főosztály*, amely magában foglalja a *HR és Munkaiügyi Osztályt*, és a *Számviteli és Pénzügyi Osztályt*.
- *Üzemeltetési Főosztály*, amelyből ágazik lefelé a *Működtetési és Fenntartási Osztály* és a *Vagyongazdálkodási Osztály*.

A szakmai egységek a *Főigazgatóság* alatt az alábbi struktúrába rendeződnek:

- A *Magyar Állami Népi Együttes*, amely *Tánckarra*, *Zenekarra* és önálló *Műszaki osztályra* bomlik.
- A *Népművészeti Módszertani Műhely*, amely *Folklor Osztály*, *Kézműves Osztály*, *Népi Iparművészeti Osztály* és *Magyar Népi Iparművészeti Múzeum Osztályokba* szerveződik.
- *Folklórdokumentációs Könyvtár és Archivum*, amely *Archiválási Osztályból*, *Katalogizálási Osztályból*, valamint *Szolgáltatási Osztályból* áll.
- A *Hagyományok Háza Hálózati Osztály*.
- A *Szervezési és Kommunikációs Főosztály*, amely *Kommunikációs Osztályra* és *Szervezési Osztályra* oszlik.
- *Folklórdokumentációs Fejlesztési Osztály*.
- *Projektiroda*.
- *Belső ellenőr*.

¹⁵ Részletesen lásd az *Intézményi egységek* fejezetben.

Intézményi egységek

Művészeti tevékenység

Az ember nem annyira rendezettnek, sokkal inkább kaotikusnak érzékeli az őt körülvevő világot. Életünk jelentős hányadát e káosz rendezésének szándéka vezérli olyan módon, hogy folyamatosan átszervezzük a dolgok közötti kapcsolatokat. Ilyen állandó mozgás jellemzi azt a teret is, ahol a művészet létrejön, hiszen a művészet – szimbolikus nyelvét használva – mindig a jelenre keres magyarázatot, a jelen történéseire igyekszik narrációt adni. Ebből vezethető le a magyar táncházmozgalom egyik alapfeszültsége, miközben az egyéni innováció és a hagyomány stílusnormáinak kettőssége között őrlődik.

Ezt a kihívást olyan fogalompárok keretrendszerében zajló diskurzus fogja tematizálni a jövőben, mint a kollektív és individuális, a funkció és művészet, a történelem és jövő, a konform és kockázat, a keretek közötti szabadság és a felfedezés szabadsága. Hogy ez ellentét vagy kettősség? Erre a választ egy jól működő társulat tudja megadni. A korábban említett kreatív tér jelentősége e kérdésekre adható megfelelő válaszok megtalálását segíti.

A *Hagyományok Háza* művészeti tevékenysége több tár tevékenységében is megjelenik, de ezt a koncepciót leglátványosabban a Mihályi Gábor vezette *Magyar Állami Népi Együttes* képviseli.

Az 1951-ben alapított *Magyar Állami Népi Együttes* a *Hagyományok Háza* jogelődje, amely kiemelt helyet jelöl ki a társulat számára az intézményben. A népművészettel kapcsolatos kutatási eredmények segítségével megismert régi folklórállapotok rekonstrukciójának és adaptációjának kreatív útjai jól követhetők a táncszínház hetven éves történetének különböző szakaszaiban. Az 1970-es években kibontakozó táncházmozgalom új látásmódot hozott a színpadi néptánc területére is, ennek eredményeként fordult a fiatalok figyelme a Kárpát-medence falusi folklórája felé.

A felhalmozott folklórtudás újragondolásának egyik úttörője az együttes élére 1981-ben kinevezett Timár Sándor volt. Legfontosabb célként fogalmazta meg a hagyományos néptánc formanyelvében való elmélyülést, ezzel indítva el a *Magyar Állami Népi Együttes* művészi nyelvezetének megújulását.

1998-tól a *Magyar Állami Népi Együttes* művészeti vezetője Sebő Ferenc népzeneész, zeneszerző, a magyarországi táncházmozgalom egyik elindítója lett. Ő kérte fel karigazgatónak Mihályi Gábort, aki minden színpadra készült koreográfiája megalkotásánál az eredeti néptánc alapos megismerését tekintette kiindulási pontnak. A társulat új vezetése programjában nyitást, arculatváltást hirdetett meg. Az új műsorok változatos műfajokat képviseltek: az életképszerűen, régiók szerint bemutatott magyar néptáncok mellett történeti táncokat felvonultató historikus műsor, valamint a táncos anyanyelvet új kontextusba helyező, világzene által inspirált látványos tánckoncert is szerepelt a repertoáron.

2002-től Mihályi Gábor, majd 2018-tól Pál István művészeti vezető, valamint irányításával a művészeti munka új impulzusokat kapott. Az együttes szellemiségében – és ezáltal a színpadra állított művekben – a falusi folklórban való elmélyülés mellett elementáris erővel törekedtek a korszerűsége és az aktualitás mondanivalók megjelenítésére.

A műsorpolitikai koncepcióban továbbra is fontosnak tartom azt az elvet, miszerint egy évadon belül három típusú darabot kell műsoron tartanunk. Erre a hármasságra példák a hagyományos folklórműsorok, amelyek magukba foglalják az ismeretterjesztést és a falusi folklór világának hiteles bemutatását;¹⁶ a populáris feldolgozás-műsorok;¹⁷ valamint a magas művészetbe oltott, kortárs táncművészet keretében megjelenő produkciók.¹⁸

A hagyományos folklórműsorok keretében a külföldi magyarság folklórájának antológiaszerű feldolgozása körbeért. A jövőben a magyarországi hagyományaink színpadra állításának igényét érdemes megfogalmaznunk a határon túli mellett.

A műsorpolitika komplexitása mutatja, hogy a *Magyar Állami Népi Együttes* nem egy könnyen lehatárolható közönséget gyűjtött maga köré az évtizedek alatt; a jövőben is törekedni kell a különböző célcsoportok megszólítására és bővítésére. Ehhez fokozottan nyomon kell követnünk a kortárs színpadi és előadói technikákat, kísérletezve az alkalmazásukkal.

Közművelődési tevékenység

A Sándor Ildikó vezette *Népművészeti Módszertani Műhely* feladata, hogy elősegítse a néprajz, a népzene és a néptánc tudományos eredményeinek érvényesülését, gyakorlati felhasználását. Jelenleg a népzene, a néptánc, a népmese és a kézművesség területén dolgozó munkatársak feladata, hogy mindezt az akkreditált képzések és tanfolyamok mellett élményszerűen is, pedagógiai, kulturális, művészi élményadás mintaprogramok – táborok, rendezvények, műsorok és foglalkozások – keretében is elősegítsék.

Négy osztálya – a *Kézműves Osztály*, a *Folklór Osztály*, a *Népi Iparművészeti Osztály*, illetve a *Népi Iparművészeti Múzeum* – közül az első kettő tevékenységének gerincét különféle felnőttoktatási formák képezik. Az intézmény akkreditált felnőttképzései az 1950-es évek nagy múltú és hatásukat máig éreztető szakkörvezetői tanfolyamainak örököse.

A *Hagyományok Háza* minősítő tevékenysége a népi tárgyalkotói és előadó-művészeti tevékenységek körül összpontosul. A jelenleg futó programok a népművészet több területen szavatolják a minőséget, amelyek fontos dinamikát és eligazodási pontokat biztosítanak a szakmai fejlődés útján.¹⁹

Kiemelt cél ezek presztízsének fenntartása, további erősítése²⁰ és a rendszerek monitorozása, összehangolása, illetve az árusok, boltok előnyökhöz juttatása, ha zsúrizett termékeket árusítanak.

A *Hagyományok Háza* célcsoportja elsősorban a kultúra, az oktatás, a művészet és a kreatív ipar területén dolgozó, néphagyománnyal foglalkozó szakemberek, szervezetek, intézmények köre Magyarországon és a Kárpát-medencében, másodsorban a néphagyomány iránt érdeklődő szélesebb közönség. Fontos feladat a továbbiakban is a népművészet iránt érdeklődő emberek

16 Ilyen előadások az *Ezerarcú Délvidék*, a *Táncos Magyarok*, a *Verbunkos*, a *Kincses Felvidék*, *Az őrök Kalotaszeg*, a *Magyar Rapszódia*, a *Mezőség-Mikrokozmosz* és a *Megidézt Kárpátalja*.

17 Ilyen előadások a *Naplegenda*, a *Pannon freskó*, az *Alomidő*, az *Édeskeserű* és a *Násztánc*.

18 Ilyen előadások az *Örmény legenda*, a *Labirintus*, a *Szarvasének*, a *Liszt-mozsaikek* és a *Hommage á Kodály Zoltán*.

19 *Páva Népi Előadóművészeti Minősítés*, *Népi Iparművészeti Minősítés*, *Népi Iparművész* cím, *Hallgató Cigányzenei Minősítő Vizsga*.

20 Pályázati feltételek kibővítése, adókedvezmény céljából történő lobbitevékenység.

megszólítása és bevonása, de a munkánk határfoka azzal is növelhető, ha az aktorok – szakemberek, tanfolyamvezetők – segítségével koncentrálunk, megteremtve egy tudásközpontot, amely összegzi számukra a terület eredményeit, jó gyakorlatait, módszereit. A jövőben mérlegelnünk kell a nagyközönséggel és a szakterület aktoraival való közvetlen kapcsolat megfelelő arányának kialakítását.

Látnunk kell, hogy a – korábbi évtizedekben a népművészeti tevékenységeket magába foglaló – közművelődés intézményrendszere jelentősen átalakult. Az állami fenntartású művelődési házak meggyengültek vagy bezártak. Ugyanakkor új típusú közösségi terek és munkaformák jöttek létre: folkcocsma, táncház, népzenei koncert, mesemondás vendéglátóhelyeken vagy közösségi terekben, fesztiválkultúra, kézműves tartalmak internetes oldalakon, rövid kézműves workshopok stb. Ennek az átalakulásnak a megértése és a tevékenységek újrapozicionálása folyamatos erőfeszítéseket igényel a kialakult új kulturális térben.

A revival mozgalom, a tudományos élet és újabban a felsőoktatás közötti közvetítő szerep az egész intézmény működésének fontos feladata, de ebben kiemelt helyet foglal el a *Népművészeti Módszertani Műhely* és a *Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum*. E két tár közötti további együttműködésben nagy potenciál van, amelyre a jövőben építenünk kell.

Közgyűjteményi tevékenység

A magyar népzene- és néptánc kutatás által a 20. században felhalmozott dokumentáció és tudásanyag iránt az 1970-es évek folyamán kibontakozó táncmozgalom, majd az annak hatására megújuló színpadi néptáncmozgalom egyre nagyobb igénnyel lépett fel. A tudomány és a mozgalmak kapcsolatának jelentőségét Martin György néptánc kutató korán felismerte, ezzel a szakterület első tudatos hálózatépítőjévé lépett elő. Ez irányú munkásságának kézzelfogható bizonyítéka az 1981-ben személyes közbenjárásával létrejött *Néptáncosok Szakmai Háza*.

„A Kárpát-medencei folklór iránti társadalmi érdeklődés – főleg 1990 után – tovább fokozódott, nemcsak Magyarországon, hanem világszerte. Ennek a megnövekedett igénynek kíván új intézményes keretet adni a 21. században a *Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum*, amely a *Néptáncosok Szakmai Háza* dokumentációs anyagainak örököséként, a tudományos intézetekkel együttműködve, a korszerű digitális technika és az internet igénybevételével kívánja hozzáférhetővé tenni mindenki számára a kezdetektől napjainkig Magyarországon felhalmozott, a Kárpát-medence vagy akár távolabbi tájak bármely etnikumához tartozó népzenei- és néptáncgyűjteményeket.”²¹

A *Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum* a Sebő Ferenc által alapított *Martin Médiatár* kibővítésével és a *Néptáncosok Szakmai Háza* beolvasztásával jött létre. Célja, hogy „a népművészetet közkinccsé tegye, emellett megfelelő dokumentációs háttér biztosításával elősegítse a népzene és a néptánc élő és folyamatos visszatanulását, a mindennapokban való jelenlétét.”²² Tehát az archiválási tevékenység, a szakszerű tárolás és az információhordozók gyűjtése mellett

21 *A Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum ismertetője* (Hagyományok Háza honlapja, 2021) <https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar/folk>.

22 *Szervezeti és Működési Szabályzat*. (Hagyományok Háza, 2020). EMMI: II/894-1/2020/PKF. 35.

fontos feladata a hozzáférés biztosítása is. Ennek érdekében az egység 2005 januárjától nyilvános szakkönyvtárként működik.²³

Az Árendás Péter vezette *Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum* feladata, hogy magángyűjteményekben fellelhető folklórgyűjteményeket szerezzen be és archiváljon – a teljes magyar nyelvterületről. Emellett a *Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum* gondozza a *Magyar Állami Népi Együttes* archívumát is, továbbá az intézménybe érkező hagyatékokat.²⁴ Szintén ez az egység folytatja a Halmos Béla által alapított *Táncház Archívum* munkáját. Évek óta itt zajlik a táncházmozgalom *oral history* dokumentációjának lejegyzése is – segítve a szociológiai kutatásokat.

További feladatai az együttműködés más gyűjteményekkel, nemzetközi kapcsolatok és regionális együttműködések kezdeményezése és ápolása, végül kulturális adatbázisok működtetése. Utóbbihoz a *Folklórdokumentációs Fejlesztési Osztály* „a *Hagyományok Házában* folyó folklórdokumentációs munkához nyújt tudományos támogatást. Ennek kapcsán szorosan együttműködik a többi tárral, elsősorban a *Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívummal*.”²⁵ Kiemelt projekt a *Folklór Adatbázis*,²⁶ amelyben zömmel revival gyűjtők anyagait adják közre.

E tár jövőtervezésében nagy hangsúlyt kap az informatikai rendszerek és adatbázisok átvilágítása és fejlesztése *open source* modulok felhasználásával, nemzetközi adatszabványok bevezetésével, szabványos adatkimenetek és kommunikációs portok beépítésével.²⁷ Emellett meg kell erősíteni a mozgalom dokumentációs tevékenységét, kiterjesztve a jelenkori táncházmozgalom dokumentálására is. Szükséges a korábbi dokumentációk rendszerezése és publikálása egy egységes környezetben, kiadványterv alapján.

A *Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum* célja egyfelől az archívumba bekerülő folklórgyűjtemények számának további gyarapítása, további hagyatékok és a publikált szakirodalom beszerzése; másfelől az archívumunkban található folklóryananyagok minél szélesebb körben való megismertetése, amit marketing tevékenységgel, továbbképzésekkel, szakmai előadásokkal erősítünk meg.

Folytatódnak a korábbi időszakban megkezdett munkák, mint például Lajtha László gyűjtési támlapjainak szkennelése, vagy a *Szakmai Ház*ból örökölt folklór videofelvételek digitalizálása és adatolása. Ezek mellett prioritást élvez az elmúlt két-három évben bekerült magángyűjtemények digitalizálása.²⁸ További cél, hogy az eredeti gyűjtések mellett a revival folklóryananyagokat is a korábbinál nagyobb mennyiségben digitalizáljuk. A *Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum Katalógizálási Osztály*ában a folklór hang- és videofelvételek feldolgozása, szegmentálása és adatolása mellett elindult a fényképgyűjtemények adatolása, hogy az online *Folklór Adatbázis* fejlesztését követően azok is elérhetővé és kereshetővé váljanak bárki számára.

23 Regisztrációs száma: 0109566FV.

24 Ilyen Martin György és Borbély Jolán könyvállománya mellett Lajtha László kéziratos hagyatéka, Halmos Béla hagyatéka, Erdélyi Zsuzsanna néprajzi könyv- és kézírathagyatéka, valamint Farkas Gyula kottás hagyatéka.

25 *Szervezeti és Működési Szabályzat* (Hagyományok Háza, 2020). EMMI: II/894-1/2020/PKF. 27.

26 Pávai István (specifikáció): *Folklór Adatbázis*. <http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php>

27 Dublin Core, API stb.

28 Pl.: Sára Ferenc, Hruz Dénes, Römer Judit, Fazakas János, Vucic Gyula és Zsigmond és Bodó-Bán János gyűjtései.

Szervezés és kommunikáció

A Hont Angéla vezette *Szervezési és Kommunikációs Főosztály* munkája a megnövekedett intézményi struktúra miatt kulcsszerepet tölt be az intézményben. Egy ilyen méretű kulturális intézmény jellemzője, hogy a szakmai és a funkcionális szervezeti egysége elkülönül, azonban mégis szoros együttműködésre van szükség közöttük a mindennapokban.

Ez a kettősség szükségszerű, hiszen a szakmai tevékenységek megvalósítása, kommunikációja, pénzügyi-gazdasági és jogi háttérének biztosítása a funkcionális munkaszervezetek feladata; ezek a munkafolyamatok – a szakmai területhez képest – más kompetenciákat igényelnek.

A különböző tapasztalati háttérrel rendelkező emberek közös munkája számos konfliktussal jár, amely a munkakörnyezet pontos szabályozásával mérsékelhető. Ráadásul ezek a folyamatok az intézmény általános változásai közepette folyamatos monitorozást igényelnek. Az ilyen jellegű közös munka alapja az az emberi és szakmai bizalom, amely az intézmény sikeres működésével párhuzamosan bontakozik ki. Ezen sikerek közös élménye a bizalom kiépülésének alapjává válhat. Ennek fényében a *Szervezési és Kommunikációs Főosztály* feladatai közé tartozik minden olyan tevékenység összehangolása, amely mindhárom szakmai területet érinti.

A *Szervezési és Kommunikációs Főosztály* végzi a *Hagyományok Háza* PR- és marketingtevékenységét is, gondoskodik az intézmény egységes arculatáról, valamint a hazai és a nemzetközi sajtókapcsolatok kiépítéséről, fejlesztéséről. A 2018-ra megújult *Budai Vigadó* kulturális helyszínként való újrapozicionálása a pandémia miatt még nem valósult meg. A szervezeti egység kiemelt feladata ezért olyan új, a néphagyomány különböző ágait bemutató programstruktúra kialakítása, amely szinte minden korosztály és célcsoport számára egyedi kínálatot nyújthat.

A növekvő számú programok és az újabb célcsoportok bevonása a kommunikációs és marketingcsapat tevékenységének bővülését eredményezte, szükségessé vált a tudatosabb közönségszervezés. Ennek keretében – a fiatalabb korosztályra fókuszálva – megindult a *Virtuális Hagyományok Háza* fejlesztése.

Megkezdődött a *Hagyományok Háza* nemzetközi kapcsolatainak bővítése is. 2018-ban – a *Külgyminisztérium* kezdeményezésére – a *Hagyományok Háza* vette át a *Balassi Intézet* helyét a *Global Public Diplomacy Network* (GPDNet)²⁹ nemzetközi szervezetben. 2019-ben teljesedett ki a *Kreatív Európa* programunk, a *Voices of Minorities – Kisebbségek Hangjai* elnevezésű, közvetlenül brüsszeli finanszírozású pályázatának lebonyolításával.

Hálózatépítés

A *Hagyományok Háza* kiemelt nemzeti intézményként 2017-től felelősséggel tartozik a magyarországi, területi alapú közművelődési feladatellátásért; a népművészeti mozgalmak tevékenységének koordinálásáért, a forrásaik biztosításáért, a szakmai minőségbiztosításáért és a kapcsolatok kiépítéséért. Az új állami feladat keretében a *Hagyományok Háza* a korábban kiépült, megyei szintű civil szakmai kapcsolatait felhasználva kezdte meg a szakma holdudvarának hálózatba szervezését.

²⁹ Globális Társadalmi Diplomáciai Hálózat.

A három nagy szakmai egység – a *Magyar Állami Népi Együttes*, a *Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum*, valamint a *Népművészeti Módszertani Műhely* – munkája leginkább az irányadó programok és módszerek kidolgozását biztosítja. Azonban ezen eredmények eljuttatása az ország területére és a határon túli régiókba nem működött elég hatékonyan. Mivel fontos irányelv a lokalitás sokszínűségének feltérképezése és életben tartása, fontos, hogy mindez ne csak egyirányú információáramlásként valósuljon meg, hanem lehetővé váljon a helyi igények és kezdeményezések megismerése és megértése.

A *Hagyományok Háza Hálózat* – Tóth János vezetésével – 2017-ben kezdte el a határon túli fiókhálózat megszervezését. A központok tevékenységei így foglalhatók össze:

- Szervezési és kommunikációs tevékenység a régió néptáncos-népzenei-kézműves kezdeményezéseinek, valamint a régiók közötti aktorok és a jó gyakorlatok mobilitásának megerősítése érdekében.
- Feltérképezni a régiókban fellelhető korábbi kutatások és gyűjtések eredményeit a *Hagyományok Háza* gyűjteményi szaktudásának felhasználásával, valamint kialakítani a helyben kutathatóság feltételeit és bemutatni a *Hagyományok Háza* saját felületein.
- További kutatások ösztönzése és elősegítése eszközök, szaktudás és konzultációk biztosításával a partnereink részére.
- A tudásátadás infrastrukturális szervezése és támogatása. Akkreditált képzések, tanfolyamok szervezése, OKJ-s, mesterséget adó képzések indítása, figyelembe véve a helyi igényeket és sajátosságokat.

A Kárpát-medencei hálózatszervezés a területi szerveződésre támaszkodik és a megyei feladatellátás rendszerével összekötve segíti elő a tudásmegosztást és a határ menti együttműködések.

A területi szervezés elve mellett érvényesíteni kell a néphagyományon belüli tematikus szakmai területek³⁰ együttműködését regionális és nemzeti szinten egyaránt. A kiépített rendszer legfontosabb követelménye a kétirányú tudásmegosztás.

A *Hagyományok Házának* segédkeznie kell az igények felmérésében és racionalizálásában, valamint konzultációkat szerveznie módszertani kérdésekben. További feladata az egyes területeken a – lokális, regionális, nemzeti szinteken megvalósuló – programok és kezdeményezések összehangolása, ezek érdekében egységes információs hálózat létrehozása és működtetése.

2021-re már működik a *Hagyományok Háza Hálózat* Kárpátalján (Ukrajna), Erdélyben (Románia), a Vajdaságban (Szerbia) és a Felvidéken (Szlovákia). A tevékenység kiterjesztése több éves programot jelent, de a közeljövőben fontos cél, hogy az eddig kimaradt területeken is elindulhasson a hálózatépítés (Muravidék, Drávaköz).

A hálózat jelenleg Magyarországon 12 megyében 14 szervezettel, Erdélyben tíz, Felvidéken és Kárpátalján egy-egy, Vajdaságban két partnerszervezettel végzi az élő néphagyományon alapuló

³⁰ Kézművesség, népzene, néptánc, népköltészet, népszokás, gyermekfolklór stb.

munkát. Fontos célom, hogy a hálózatépítés a jövőben hatékonyabbá váljon, hiszen a központban előállított módszerek, gondolatok csak akkor válhatnak hitelessé, ha a Kárpát-medence minden területéről kapunk partneri segítséget, visszajelzést.

Gazdasági program

Egy intézmény életében alapvető, hogy a szakmai és gazdasági vezetés szoros együttműködésben tervezze meg az intézmény szakmai, működési koncepcióját. Nagy Ibolya gazdasági igazgató vezetésével a gazdasági program feladata a szakmai feladatok, elképzelések megvalósításának támogatása, ugyanakkor nem léphető át olyan határ, ami pénzügyi, likviditási problémát idézhet elő vagy ami túlmutat a jogszabályi előírások keretein. Ennek alapvető feltétele a vezetők közötti kölcsönös bizalom megléte mellett, a vezetői döntéseket segítő naprakész, pontos adat- és információ szolgáltatás az intézmény pénzügyi helyzetéről, az aktuális jogi lehetőségekről és a működtetési körülményekről. Egy szervezet életében a szakmai programoknál, előadásoknál kevésbé látványos, ugyanakkor nélkülözhetetlen az a háttérmunka, amelyet a szakmai és funkcionális – gazdasági, üzemeltetési, ügyviteli – területek munkatársai együtt végeznek nap, mint nap, annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló források felhasználása, elszámolása a jogszabályi előírásoknak megfelelően, határidőre készülhessenek el, illetve, hogy a szükséges, optimális munkakörülmények, a pénzügyi, személyi és tárgyi feltételek mindenkor biztosítva legyenek.

Az intézmény életében kiemelkedő, meghatározó jelentőségű fordulópontot jelentett a 2017. év, amikor megvalósult az a kormányzati döntés, amely alapján a *Hagyományok Háza* a kiemelkedő jelentőségű nemzeti kulturális intézmények sorába került. Ezzel a döntéssel egyidőben a Kormány elfogadta az intézmény költségvetési konszolidációjának hároméves stratégiai tervét is, amelynek főbb pontjai: a *Hagyományok Háza*ban már folyó tevékenységek megerősítése, a stabil működés, a kiszámítható finanszírozás biztosítása, az elhivatott munkatársak tudásának és teljesítményének megbecsülése, a megyei, regionális rendszerek kiépítése, a *Hagyományok Háza* Kárpát-medencei hálózatának létrehozása, a hatékony nemzetközi kulturális cserekapcsolatok kiépítése volt. Az elmúlt évek egyéb jogszabályi változásai, de különösen a költségvetési konszolidáció eredményeként az intézmény eredeti költségvetési előirányzatai a 2016. évi 965 900 eFt-ról, 2021. évre 2 510 719 eFt-ra módosultak. A tényleges teljesítési adatok az eredeti keretszámot minden esetben meghaladták az év közben hozott kormányzati és minisztériumi döntések alapján kiutalt többlet támogatások és átvett pénzeszközök, valamint az intézmény pályázati tevékenységének köszönhetően.

A három évre előkészített konszolidációs terv feladatainak megvalósítása 2017. év januárjától kezdődött el. A többlet támogatások összegéből a terveknek megfelelően megtörtént a munkabérek részleges konszolidációja, egy új béren kívüli juttatási rendszer bevezetése, valamint az új feladatok miatt szükséges szervezeti átalakítások végrehajtása, elkezdődött az új munkatársak alkalmazása. A részleges bérkonszolidáció során az alapilletmények változása mellett, meghatározott munkatársak elérése érdekében új mozgó bérelemek kerülnek bevezetésre: kereset kiegészítések, a kiemelkedő művészeti tevékenység elismerésére határozott idejű munkáltatói hozzájárulások. Továbbá a művészeti munkakörben foglalkoztatott, valamint az előadások szakmai, műszaki feltételeit biztosító munkavállalók részére kidolgozásra kerül az előadási díjak kifizetésének rendszere. Több elemből álló egységes béren kívüli juttatási rendszer került kidolgozásra, amelynek keretében a CAFETERIA rendszer juttatások, valamint az önkéntes egészségpénztári támogatások fizetése is bevezetésre került.

A dologi költségvetés előirányzatainak növekménye az intézmény meglévő szakmai tevékenységeinek bővülésére, megerősítésére, valamint a megyei és Kárpát-medencei hálózatok kiépítésére, a nemzetközi kapcsolatok kiszélesítésére vonatkozó szakmai elképzelések finanszírozására biztosított fedezetet. A bérek és személyi juttatások részleges konszolidációja mellett fontos változás volt, hogy az új szakmai feladatok bevezetése miatt bővült az intézményi létszám, létrejött a nemzetközi osztály, elindult a Kárpát-medencei és megyei hálózatok kiépítése, a szakmai feladatok ellátása ezeken a területeken is.

A *Hagyományok Háza*ban az alapfeladatok bővülésének eredményeként, az új Alapító Okiratnak megfelelően 2019. évben új Szervezeti és Működési Szabályzat készült, amelynek keretében a hatékonyabb feladatellátás érdekében kialakításra került az intézmény új szervezeti felépítése, ami a változásokhoz igazítva határozta meg a feladatok ellátásához szükséges létszámokat és munkaköröket.

A szakmai tevékenység bővülésével párhuzamosan ebben az időszakban megújult a Budai Vigadó épülete is. Elmondható, hogy az átadást követően, a megújult terek méltó helyszínt biztosítanak a *Hagyományok Háza* szakmai tevékenységeihez. 2018. őszén egy új korszak kezdődött az intézmény életében, hiszen a felújítás eredményeként egy olyan épület került átadásra, amely bár kívülről őrzi a századelő patinás örökségét, a falakban, a díszítéseken lépten-nyomon visszaköszön a múlt, mégis 21. századi és a legmodernebb technikával felszerelt, minden igényt kielégítően áll az itt dolgozók és a néphagyomány iránt érdeklődő nagyközönség rendelkezésére.

Az épület felújítása teljes mértékben a *Hagyományok Háza* tevékenységeinek sajátosságait figyelembe véve történt meg, az egyes helyiségek kialakításakor az egyes szervezeti egységek sajátos feladatait, az ezekhez szükséges funkciókat vették alapul. A gyűjteményezkezelési és archiváló részleg speciális hangszigetelést kapott a Magyar Állami Népi Együttes próbatermei alatt, a próbatermekbe és a tánctanfolyam helyiségébe speciális táncpadló került. A megújult színházterem az előadások megtartása mellett, az elhúzható széksoroknak köszönhetően bálteremként használható, vagy akár koncertteremként is funkcionál. A megfelelő méretű és felszereltséggel rendelkező öltözőkben kényelmesen elférnek a fellépők. A Fő utca felé hatalmas üvegportálokkal nyitott kézműves-műhelyekben a pár órás kedvcsináló szakköröktől kezdve a kétéves szakmát adó kézműves képzésekig mindenféle igényt ki lehet szolgálni. Az utcán járók betekintve az ablakokon kedvet kaphatnak kipróbálni a kosárfonást, nemezelést vagy akár a bőrszű készítését. A befedett belső udvar az épület új szíve, itt valódi közösségi tér jött létre, amelyet igen sokoldalúan használható, számos tánccház, koncert szervezésére, reprezentatív fogadásokra, gyerekprogramokra és kiállításokra. Az épületben két új kiállítóterem is van, egy a földszinten, olyan elsősorban képzőművészeti kiállítások bemutatására, amelyek szervesen kapcsolódnak a néphagyományhoz. A fotógalériában néprajzi témájú fotókiállítások szervezhetők a teljes Kárpát-medencéből.

A rendelkezésre álló kapacitások hatékony kihasználása azért is lényeges szempont, hiszen az intézmény saját éves bevételeinek tervezett összege is jelentősen módosításra került az elmúlt időszakban a 2016. évi 128 700 eFt-ról folyamatosan emelkedett, mára 380 000 eFt. Az éves bevételi előirányzatok teljesítése alapvetően a jegyár bevételek, tanfolyami bevételek, valamint a Budai Vigadó szabad termeinek értékesítésével, bérbeadásával teljesíthetők. A bevételek teljesítése, növelése érdekében a jövőben is folyamatosan erőfeszítéseket kell tenni, aminek

eszköze lehet a közönségszervezési munka hatékonyságának javítása, a jegyárak differenciálása, a programok, szakmai feladat megvalósítási rendjének hatékonyabb szervezése, a feladatok megvalósításának blokkosítása, amivel jelentősen csökkenthetők a technikai kiadások, az átállás és szállítási költségek, továbbá az előrelátó programszervezéssel hosszabb távon meghatározhatók azok az időszakok, amikor a szabad terem és technikai eszköz kapacitások külső érdeklődők számára értékesíthetők.

A *Hagyományok Háza* működési tevékenységét, teljesítési adatait jelentősen meghatározza, hogy az alapfeladatok, az évek óta futó szakmai programok mellett gyakran keresik meg és kérik föl az intézményt egy-egy újabb rendezvény szervezésére, szakmai program lebonyolítására, amelyek a későbbiekben beépülnek az intézmény szervezeteinek életébe, így ezáltal évről-évre számos új feladattal bővül az ellátandó tevékenységek köre. Az új feladatok ellátásához szükséges források jellemzően többlettámogatások, pályázati források vagy átvett pénzeszközként kerülnek biztosításra. Ezek a többlet források lehetőséget biztosítanak olyan, a munkatársak által megálmodott újabb és újabb szakmai feladatok megvalósítására is, amelyekre az intézmény eredeti költségvetésében nem áll rendelkezésre fedezet.

A többlet feladatok, új projektek markánsan befolyásolják az intézmény szakmai munkája mellett a gazdálkodási, üzemeltetési feladatok ellátását, a működési körülményeket is azáltal, hogy jelentős meghatározzák az elvégzendő munkákhoz szükséges személyi és tárgyi kapacitásokat, a szükséges eszközök összetételét, azok igénybevételét, használatát, ugyanakkor hatással vannak a napi működési folyamatokra és a személyi kapacitások kihasználtságára, a munkavállalók leterheltségére, a munkavégzésük hatékonyságára, a munka és szabadidő arányának alakulására. Ilyen esetekben a jelentkező többletmunkaerő igényeket a vezetőség a rendelkezésre álló pénzügyi források keretein belül, az alapfeladatok átcsoportosításával, munkakörök átszervezésével, többletmunkavégzés elrendelésével kell megoldani.

Az intézmény szellemiségét — a korábban tárgyalt — elkötelezett munkavégzés jellemzi, a munkatársak messze munkaköri feladataik fölött teljesítenek, miközben munkabérük jelentősen elmarad a hasonló kulturális intézmények bérszínvonalától. A 2017. évi személyi juttatások terén végrehajtott konszolidáció eredményeként javult a munkavállalók átlag jövedelme és az egyéb juttatások mértéke, de a munkaerőpiaci helyzet változása, az országos átlag jövedelmek emelkedése miatt továbbra is gondot okoz a bérfeszültség, a munkatársak elvándorlása, a megfelelő minőségű munkaerő biztosítása, különösen a funkcionális területeken. A fluktuáció hatásának eredményeként az intézményhez hűséges munkavállalók fokozott igénybevételnek vannak kitéve, hiszen a hiányzó munkaerő pótlása, illetve a ki és belépések miatt az új munkatársak betanítása jelentős többletmunkát, odafigyelést követel meg azokon a területeken, ahol személyi változások vannak. A munkavállalók megtartása és megélhetésének biztosítása, az intézmény tevékenységének zavartalan működése érdekében fontos lenne, hogy a közszférában foglalkoztatott munkatársak bérszínvonala ne maradjon el a térség átlag jövedelmének, valamint a többi kiemelt nemzeti intézmény bérszínvonalától.

A következő évek legfontosabb célja az intézmény rendszerszintű stratégiai programjának folytatása, a stratégiában megfogalmazott feladatok megvalósítása. Az intézmény szakmai tevékenysége, működtetése során kiemelkedő jelentőséggel bír a hosszú távú stratégiai célok rövid

távú, éves tervekre történő alábontása, az éves költségvetési forrásokhoz történő igazítása annak érdekében, hogy a megálmodott szakmai programok tervszerű, magas színvonalon történő végrehajtása és ezzel egyidőben a fejlődés is biztosítható legyen.

Az egyes szakmai szervezeti egységek eltérő jellegű, sokszínű tevékenységének zökkenőmentes megvalósítása, a rendelkezésre álló források hatékony felhasználása érdekében nagyon fontos az előrelátó tervezés a szervezeti egységek éves munkaterveinek összeállítása során, valamint a feladatok megvalósításának, finanszírozásának összehangolása és ütemezése. Továbbá, elengedhetetlen a feladatok megvalósításához szükséges költségvetési támogatások tartós, folyamatos biztosítása. Ezek csökkenése vagy hiánya esetén a szakmai feladatok ellátásában vagy mennyiségi vagy minőségi visszalépés várható.

A jövőre nézve kiemelt jelentőséggel bír a már előkészített költségvetési konszolidáció második ütemének a végrehajtása a stabil, kiszámítható működéshez, a tervezett bérfejlesztésekhez szükséges finanszírozás tartós támogatásként történő beépítése az intézmény éves költségvetésébe, annak érdekében, hogy a magas színvonalú munkavégzés, valamint az elhivatott munkatársak tudásának és teljesítményének megbecsülése hosszú távon biztosítható legyen. Mindezek biztosítása érdekében 2020. évben összeállításra és a *Nemzeti Kulturális Tanács* részére megküldésre került az az adatszolgáltatás, amelynek célja a kultúrstratégiai intézményekkel kötendő ötéves 2021–2025 időszakra vonatkozó finanszírozási megállapodás előkészítése volt.

A kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásával egy a korábbinál rugalmasabb, a munkaerőpiac dinamikus változásait követni képes munkajogi szabályozás jött létre. A munkáltatónak szélesebb mozgástere van abban, hogy a foglalkoztatottak munkabéret a tényleges szaktudásuk, a befektetett munkájuk és elkötelezettségük alapján határozza meg. Fontos, hogy a mindenkor rendelkezésre álló személyi előirányzatok felosztása egy a fenti szempontok figyelembevételével kidolgozott életpálya modell alapján kerüljön felhasználásra. A feladatok átszervezésével, a munka hatékonyságának emelésével, a munkavállalók véleményének meghallgatásával, a teljesítmények rendszeres értékelésével, egyértelmű, őszinte kommunikációval, a jó munkahelyi légkör megteremtésével sokat lehet tenni a munkaerő elvándorlása ellen, ez azonban megfelelő bérszínvonal hiányában nem minden esetben elegendő.

A *Hagyományok Házában* a korábbi években beindult lendületes munkavégzést a 2020. évben kialakult járványügyi helyzet megtorpanásra készítette. Hatására ismételten újra kellett gondolni a napi feladatok megvalósításának lehetőségeit, az egyes szakmai területek működését, az intézmény működtetését. A szakmai szervezetek a korábbiaktól eltérő módon, elektronikus felületeken, virtuális úton próbálták a szakmai programjaikat megvalósítani, átszervezni. A hatékony feladatellátást a kialakult rendkívüli helyzetben a rendelkezésre álló lehetőségek, a források optimális kihasználása mellett, a mindenkori, a folyton változó körülményekhez történő rugalmas alkalmazkodás biztosította. Ennek az időszaknak a gyakorlati tapasztalatai alapján érdemes a jövőben a távmunkavégzésre, elektronikus ügyintézésre vonatkozó lehetőséget bizonyos munkakörökben a továbbiakban is rendszeresíteni.

Az intézmény gazdálkodási tevékenységének alapvető stratégiai céljai a jogszabályi előírásoknak való megfelelés, valamint a szabályozásoknak megfelelő minőségi szintek biztosítása és fenntartása.

A hatékony szervezeti működés megszervezésével és működtetésével a költségek optimalizálása, a rejtett tartalékok feltárása. Ennek célja a pénzügyi stabilitás biztosítása, továbbá erőforrások feltárása. Az eredményesség növelése, aminek kulcsa az intézményben felhalmozott értékek, tapasztalatok, tudás feltárása, bemutatása, hasznosítása.

Az intézmény vezetőjeként célom lesz a rám ruházott feladatok magas színvonalon és minőségben történő ellátásának megszervezése, a feladatok ellátásához szükséges biztonságos, kiegyensúlyozott, stabil munkaszervezet kialakítása, a hatékony és átlátható munkafolyamatok megszervezése és működtetése, ellenőrzése, a munkaköri feladatok egyértelmű, pontos megfogalmazása, valamint az elkötelezett, elhivatott munkatársaink megélhetését hosszútávon biztosító életpályamodell kidolgozása, a megfelelő munkakörülmények és munkatársak napi megélhetésüket fedező jövedelemszint pénzügyi forrásainak megteremtése.

Az intézmény gazdálkodási tevékenységének célja és feladata, hogy minden körülmények között jogszerű, megfelelő, stabil működési, pénzügyi és technikai hátteret, valamint a vezetői döntések meghozatalához naprakész, pontos információkat biztosítson. A költségvetési forrás felhasználása során fontos a jogszerűség, az eredményesség, az átláthatóság, a minőség és a költséghatékonyság. Alapvető cél, hogy ezen a területen eddig elért eredmények, a lefektetett értékek megőrzése, továbbá az új célok, kihívások megfogalmazásával, megvalósításával a meghatározott stratégia fenntartása, folytatása, a fenntartó eredményelvárásainak teljesítése.

A közeljövő, a járványügyi helyzetet követő időszak legfontosabb feladata, hogy újra visszatérve a megszokott működési formákhoz a megújult körülményekhez igazítva megtörténjen a szervezeti egységek szakmai működésének és együttműködésének stabil alapjainak a lefektetése, a további lépések, lehetőségek feltérképezése, az eddigi tervek és új lehetőségek összehangolása. Ez a gyakorlatban az új és régi szakmai feladatok tényleges újra- és elindítását jelenti a működési körülmények és a pénzügyi lehetőségek tükrében. Az elkezdett munkát feltétlenül folytatni kell, a megnövekedett elvárásokat ki kell szolgálni, az megújult épületet a garanciális időszakon túl is működtetni kell, és a csodálatosan felújított tereket meg kell tölteni minőségi programokkal.

Személyes motiváció

A népzene iránt a gimnazista éveimben kezdtem érdeklődni Bartók Béla életművének hatására. Ez a találkozás jelentősen befolyásolta az akkoriban bontakozó zeneszerzői és előadóművészi utamat. Az 1990-es évek végén bekapcsolódtam az akkor pezsgő táncmuzika életbe, ahol a téma szeretetén és mélyebb megismerésén túl barátokra és zenésztársakra találtam. Ennek hatására indultam első népzenei gyűjtőútjaimra a 2000-es évek derekán. Ezek a megmerítkezések a falusi kultúrában elsősorban inspirációs forrásként szolgáltak a zeneszerzői munkámhoz, de az érdeklődésem fokozatosan a falusi kultúra nagyobb kontextusa felé tolódott.

Figyelmem a 2010-es években fordult a nemzetközi összefüggések és a világszerte felfedezhető helyi sajátosságok felé. Saját szervezésű utak keretében kerestem fel kis közösségeket Kína, Szíria, Irán, Libanon, India, Ukrajna és Oroszország területén. Az utazások szerves része volt a korszerű, kiváló minőségű hang- és videódokumentáció. Egyre égetőbb szükség lett a gyarapodó felvételek rendszerezésére és átláthatóságára, elsősorban emiatt fordultam társaimmal a kulturális adatbázisok tervezése és fejlesztése felé. Cégünkkel, a *Polyphony Project Next*-vel, az így összegyűlt tapasztalatokat és szaktudásunkat foglaltuk céges keretekbe. 2014-től vezetéssel népzenei gyűjtőutakat szerveztünk,³¹ valamint néprajzi dokumentumfilmeket rögzítettünk és publikáltunk. Nemzetközi pályázatokat bonyolítottunk, konferenciákat szerveztünk, valamint tematikus nagy koncerteket és nemzetközi turnékat valósítottunk meg. Ezáltal magam is tapasztalatot szerezhettem a *Hagyományok Háza* hármas tagolású szakmai struktúrájának minden területéről.

Az elhivatott folklórkutatók generációkon átívelő munkáinak köszönhető szakmai elmélyülés mellett a magyar táncmuzikumban – mint a *Hagyományok Háza* civil kezdeményezésű előképében – megismerhettem számos önkéntes alapon szerveződő, elhivatott civil közösséget. Ezek a közösségek a tudás által szakmaiságot, a tudás alkalmazásával pedig élményt nyújtanak mindnyájunknak. Ennek kapcsán válik világossá, hogy az egyén számára tapasztalati úton beláthatatlan nemzeti horizont annyiban közösség, amennyiben az közösségek közössége. Teljes tudásommal és minden erőmmel e közösségeket szeretném a továbbiakban is szolgálni.

Budapest, 2021. június 3.

31 Közel 150 településen 5000 dallam felvétele, adatbázisba rendezése és publikálása.

Szakmai önéletrajz

BOTH MIKLÓS
ZENESZERZŐ, ELŐADÓMŰVÉSZ, NÉPRAJZKUTATÓ

Születési hely és idő: Budapest, 1981. 06. 03.

TANULMÁNYOK

2020-tól	Néprajz – Kulturális Antropológia Doktori Program Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Interdiszciplináris Doktori Iskola
2020-2021	Kulturális Menedzser EDUTUS Egyetem
2002–2007	Esztétika MA Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar
2002–2007	Kommunikáció MA (abszolutórium) Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar

SZAKMAI ÉS VEZETŐI GYAKORLAT

2021-től	főigazgatói főtanácsadó – Hagyományok Háza Az intézmény kommunikációja átszervezésének irányítása, gyűjtemény átszervezésének felügyelete, nemzetközi kapcsolatok vezetése, szakmai anyagok megalkotása, felülvizsgálata, digitális népzeneoktatás megszervezése, az intézmény művészeti, gyűjteményi és közművelődési területei megújításának felügyelete.
2016-től	művészeti vezető – Ördögkatlan Fesztivál Egyesület A fesztivál egy tematikus egysége („Both Miklós udvara”) teljes programstuktúrájának megtervezése, a hozzátartozó marketing- és promóciós tevékenységek megszervezése, a kapcsolódó pénzügyi, gazdasági feladatok ellátása, a művészeti koncepció kidolgozása és lebonyolítása (előadók felkérése, infrastrukturális feltételek biztosítása, előadások ütemezése, pénzügyi elszámolás stb.)
2016 – 2021	alapító, ügyvezető igazgató – Polyphony Project Nonprofit Kft. Népzene gyűjtések vezetése, lebonyolítása (közel 150 település, 5000 dallam felvétele, adatbázisba rendezése, publikálása), néprajzi dokumentumfilmek forgatása. Kulturális adatbázis szoftverek megtervezése, kivitelezése, jelentős magyar és nemzetközi gyűjtemények átszervezése. Nemzetközi pályázatok megalkotása, levezetése, nemzetközi szakmai konferenciák szervezése, lebonyolítása. Tematikus nagykoncertek megalkotása, nemzetközi turnék megszervezése lebonyolítása. Kutatástámogatás, kiemelt tudósok, művészek szakmai munkájának technikai megszervezése, támogatása.
2004 – 2016	alapító, előadó, zenekarvezető – Napra zenekar Zeneszerzőként alkotója a megjelent nagylemezeknek. A Zenekar vezetőjeként koncertek, turnék megszervezése, lebonyolítása, a zenekari kommunikáció megalkotása.

TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

Publikációk

Folk_ME - *Folk Music Education for Future Generations. Népzeneoktatását segítő digital platform.* Polyphony Project / Sibelius Academy (Finnország) / Lviv National Music Academy (Ukrajna) / MTA BTK Zenetudományi Intézet / Fórum a Népművészetért Alapítvány, 2021

Utolsó Óra. Az Utolsó Óra népzenei gyűjtés anyagának újrendezése és publikálása egy a nagyközönségnek szóló adatbázis és honlap létrehozásával. Hagyományok Háza / Polyphony Project, 2021

Fügedi János (szerk.): *Néptánc Tudástár.* BTK Zenetudományi Intézet / Polyphony Project, 2021. Digitális újjáépítés, szoftveres támogatás.

Both Miklós et al.: *Polyphony Project. Internetes népzenei archívum. Második, átdolgozott kiadás.* Polyphony Project, 2020.

Bolya Mátyás, Both Miklós és Kukár Manó: *Ethiofolk. Online etióp népzene- és néptáncarchívum.* MTA BTK Zenetudományi Intézet / Polyphony Project, 2019 www.ethiofolk.com.

Bolya Mátyás, Both Miklós: *Polyphony Project: a Complex Framework for Musical Folklore Collection.* in: *Snapshots on Music and Heritage in Europe.* Edited by the European Music Council, 2019.

Both Miklós et al.: *Polyphony Project. Ukrajna legnagyobb online népzenei archívuma.* Online archiválási rendszer ukrán népzenei gyűjtések feldolgozására és publikálására, Polyphony Project, 2018. www.polyphonyproject.com.

Fontosabb konferenciák, előadások

ELTE BTK Néprajzi Intézet: *a népi kultúra örökségének digitalizációja*, 2021.

Folk Music Education for Future Generations. Polyphony Project, 2021. International Webinar.

WOMEX Konferencia – *Next Generation of Folk Music Education*, Budapest, 2020.

Choreomundus International Master in Dance Knowledge, 2019, 2020.

NKA Hangfoglaló Program - *Könnyű/Zenét/Tanulni* konferencia, Debrecen, 2020.

European Institute of Innovation & Technology, INNOVEIT 2019.

Lembergi Mykola Lysenko Zeneakadémia, 2019.

Közösség-Tér-Település oktatási program, 2019.

Music Hungary, 2019.

Él-e még a népzene? – népzenei terepkutatás a XXI. században konferencia, Kecskemét 2019.

Európa Pont, 2018.

WOMEX Konferencia – *Collection and Presentation of Folk and Traditional Music*, Gran Canaria, 2018.

Simha Arom etnomuzikológiai kutatócsoport, Párizs, 2018.

Kijevi Ivan Honchar Múzeum – *Polyphony Project megnyitó* 2018.

MTA Zenetudományi Intézet 2017.

Creative Europe konferencia, Kijev 2017.

International Forum – *Creative Ukraine* 2017.

Bolyai Konferencia – Bolyai Kollégium ELTE, 2016.

European Culture Forum, Brüsszel, 2015.

Terepmunkák Kisközösségek élő zenei hagyományának dokumentációja, zenei kutatómunka.

2020

január, Ukrajna (Ternopil terület)

augusztus, Ukrajna (Ivano-Frankivszk terület)

2019

június, Etiópia (Tigré tartomány)

augusztus, Magyarfalva

szeptember, Belarusz (Gomel, Mogilev, Vitebsk területek)

2018

május–június, Ukrajna (Lviv, Volyn, Zsitomir területek)

július–augusztus, Oroszország (Karélia)

szeptember–október, Ukrajna (Harkiv, Szumi területek)

2017

december–január, Ukrajna (Zakarpattia terület)

február, Libanon (Bekaa-völgy)

március, Kárpátalja

április–június, Ukrajna (Poltava, Dnipropetrovszk, Zaporozzsja területek)

július, Finnország (Észak-Karélia)

augusztus, Kalotaszeg

szeptember–november, Ukrajna (Mikolaiv, Herszon, Hmelnickij területek)

2016

december–január, Ukrajna (Zakarpattia terület)

április–május, Ukrajna (Rivne és Cserkaszi, Vinnicja területek)

július, Kárpátalja

augusztus, Mezőség, Kalotaszeg

október, Libanon (Bejrút környéke)

november, Ukrajna, (Chernihiv, Kijev terület)

2015

március, Ukrajna (Poltava terület)

szeptember–október, India

2014

június, Irán (Jazd, Iszfahán tartományok)

március, Oroszország, Észak-Oszétia

június, Kassa környéke

szeptember, Ukrajna (Poltava, Chernihiv területek)

2013

február–július, Kína (Jünnan tartomány)

augusztus, Ukrajna (Luhanszk terület)

szeptember–október, Magyarország (Dunántúl)

október, Kína (Jünnan tartomány)

2012

július, Erdély (Kalotaszeg, Belső-Mezőség, Kis-Szamosmente)

október–november, Kína (Jünnan tartomány)

2011

november–december, Kína (Jünnan tartomány)

2010

szeptember, Szíria (Aleppó kormányzóság)

2009

május, Erdély (Kalotaszeg, Belső-Mezőség)

2008

április, Erdély (Kalotaszeg, Belső-Mezőség)

Fontosabb pályázatok

Folk Music Education for Future Generations, 2019 – programvezető

ERASMUS+ KA201 - Strategic Partnerships for School Education

Partnerek:

- Sibelius Academy, University of the Arts Helsinki (Finnország)
- Lviv National Music Academy named after Mykola Lysenko (Ukrajna)
- MTA BTK Zenetudományi Intézet (Magyarország)
- Piranha Arts AG (Németország)
- Fórum a Népművészetért Alapítvány (Magyarország)

Az ethiofolk.com etióp népzenei és néptánc kulturális adatbázis, 2019 – programvezető

A Kontinenseken átívelő hidak az emberiség szellemi kulturális örökségének megőrzéséért című projekt keretén belül.

Partnerek:

- MTA BTK Zenetudományi Intézet
- Szabadtéri Néprajzi Múzeum Szellemi Kulturális Örökség Igazgatósága
- Addis Ababa University (Etiópia)

Polyphony - Collection of the disappearing European Heritage, 2017 – programvezető

Creative Europe - Education, Audiovisual and Culture Executive Agency

Partnerek:

- National Centre of Folk Culture Ivan Honchar Museum (Ukrajna)
- Di Mini Teatro (Franciaország)
- Ördögkatlan Fesztivál Egyesület (Magyarország)

Tandem Shaml, 2016 – *kutató*

Cafés & Citizenry, Creative Europe, 2011 – *művészeti vezető*

MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉG

Diszkográfia

Gryllus Dániel, Gryllus Samu, Weöres Sándor: *a Teljesség felé*. Gryllus, 2020. CD.
 Nana Vortex – *Aranylemez*, 2018.
 Népdalok a Kaláka Versudvarból: *Hej, Kapocsról fúj a szél*, 2018.
 Both Miklós: *Kínai utazólemez*, Gryllus, 2014.
 Both Miklós: *Palimo Story*, Fonó Records, 2014.
 Rendhagyó Prímástalálkozó II, 2013.
 Both Miklós Folkside: *Csillagfészek*, 2013.
 Gryllus Dániel: *A teljesség felé* DVD, 2013.
 Napra: *Nain* (EP), 2012.
 Fonott Zene: *Folk & Blues*, 2012.
 The Twist: *Live Through The Cool*, 2011.

Napra: *Holdvilágos*, 2010.
Cseh Tamás emléklemez: *Eszembe jutottál*, 2010.
Rendhagyó Prímástalálkozó I, 2010.
Blind Myself: *Budapest, 7fok, eső*. 2009.
Both Miklós: *Radnóti*. Hangzó Helikon, 2009.
Napra: *Jaj, a világ!* 2007.
Berkó zenekar: *Berkó*, 2007.
Barbaro: *III*, 2006.
Tisztelgés az Illés zenekar előtt: *Amikor én még kisserác voltam*, 2005.

Fontosabb koncertek

Kínai turné (Peking, Shanghai, Hangzhou, Xian, Lijiang)
Lengyelországi turné (Varsó, Wrocław, Szczecin, Lublin)
Indiai turné (Új-Delhi, Agra, Dzsajpur, Jodpuhr, Haridvár, Risikés, Saharanpur)
Olaszországi turné (Roma, Lanciano, Siena, Firenze)
Hungarian Heartbeats. WOMEX ünnepi nyitógála. (Koppenhága)
Zene Ünnepe. (Párizs)
Both Miklós: *Ismeretlen Ukrajna*. (Kijev, Lemberg, Csernihiv). Közös turné a Magyar Állami Népi Együttes zenekarával.
Both Miklós: *Radnóti* – Művészetek Palotája
Both Miklós: *Kínai Utazólemez* – Cafe Budapest, Millenáris Teátrum
Both Miklós: *Elfeledett Karácsony Ukrajnában* Adventi Nagykonzert - Várkert Bazár
Both Miklós: *Ismeretlen Ukrajna* – Tavaszi Fesztivál, Művészetek Palotája

Fontosabb zenei rendezések, közreműködések

Kivilágos kivraddig. MTV-tévéjáték – *zenei rendező*
Recirquel: *My Land* – *népzenei szakértő*
Lautitia Kóruscsalád *Adventi Nagykonzert* – *zeneszerző, előadóművész*
Duna Művészegyüttes: *Magyar Anzix* – *társzeneszerző*
Barbaro zenekar – *énekes, gitáros*
Rendhagyó Prímástalálkozó – *állandó szólista*
Balaton Method dokumentumfilm – *zeneszerző, előadóművész*

KÖZMŰVELŐDÉSI TEVÉKENYSÉG

Televízió

A Dal (MTVA) 2016, 2017, 2018, 2019 - *zsűritag*
Both Miklós és a Palimo Story (öt részes dokumentumfilm a magyarországi roma zenészekről, MTVA) – *főszereplő, zenei rendező*

Fontosabb közéleti szerepvállalások

Artisjus-díj - *kurátor*
Junior Artisjus-díj – *kurátor*
Fonogram-díj – *kurátor*
BIDF Dokumentumfilm Fesztivál – *zsűri*
Rendhagyó énekórák a Kárpát-medencében
#Bartók, Ludwig Múzeum – *exkluzív tárlatvezető*
Korniss Péter: *Folyamatos Emlékezet*, Nemzeti Galéria – *exkluzív tárlatvezető*

Díjak, elismerések *Magyar Arany Érdemkereszt*, 2018.
KULT50 – Fidelio Magazin, 2018.
Ördögkatlan Fesztivál díszvendége, 2016.
Az év zenésze – Öröm a zene, 2015.
Fonogram-díj, legjobb világzenei album (dupla jelölés), 2015.
Fonogram-díj, legjobb világzenei album, jelölés, 2014.
Fonogram-díj, legjobb világzenei album, 2011.
Songlines – *Top of the World*, 2010.
Budai-díj, 2009.
Fonogram-díj, legjobb világzenei album, 2008.

**Válogatott
nemzetközi
sajtómegjelenések** BBC Music Matters
BBC News
Songlines Magazin
Radio France
France Musique
Norvég Állami Rádió (NRK)
Bayerischer Rundfunk
Atlas Obscura
Espresso TV
Kyiv Post

Budapest, 2021. június 3.